

16 september 2024

Reactie Verslavingskunde Nederland op onderzoek Pointer check: invloed sporttipsterplatformen is verontrustend

Verslavingskunde Nederland maakt zich ernstige zorgen over de groei van sporttipsterplatformen en de schadelijke invloed die zij hebben op jongeren en kwetsbare groepen. Dat bekende Nederlanders en influencers sportgokken promoten via socialmediakanalen, zoals Instagram, TikTok en Snapchat, is niet alleen verontrustend, maar lijkt ook een bewuste omzeiling van de Nederlandse gokwetgeving, waarin het verboden is om influencers voor gokreclame in te zetten. Dit ondermijnt de huidige regels en vormt een ernstig risico voor jongeren, die hierdoor worden blootgesteld aan de verleidingen van gokken.

Misleidend en gevaarlijk beeld

Nog zorgwekkender is dat deze platforms gokken vaak presenteren als een manier om snel geld te verdienen, wat een misleidend en gevaarlijk beeld creëert. Het gebruik van termen als 'investeren' in plaats van 'gokken' wekt de indruk dat deelname aan gokactiviteiten een verstandige financiële beslissing kan zijn, terwijl het in werkelijkheid een groot risico op verlies, financiële problemen en verslaving met zich meebrengt. Door het bieden van betaalde VIP-abonnementen voor zogenaamd 'betere' tips, worden gokkers aangemoedigd om meer geld uit te geven in de hoop op winst, terwijl de realiteit is dat de meeste mensen uiteindelijk geld verliezen.

Daarnaast is het verontrustend dat sommige platforms illegale casino's promoten via affiliate links. Dit is niet alleen in strijd met de wet, maar vergroot ook de kans op problematisch gokgedrag en verslaving.

Directe actie vereist

Moet hiertegen worden opgetreden? Absoluut. Het feit dat deze platforms zich richten op jongeren en kwetsbare groepen, terwijl ze gokken presenteren als een winstgevende activiteit, vereist directe actie. Het huidige verbod op influencer-marketing voor gokactiviteiten moet beter worden gehandhaafd, en Verslavingskunde Nederland pleit voor aanscherping van de wetgeving. De regels omtrent het inzetten van influencers voor gokpromotie moeten verder worden aangescherpt, en de mogelijkheden voor affiliate marketing dienen strikter te worden gereguleerd. Het is cruciaal dat deze vormen van sluikreclame worden aangepakt om jongeren en kwetsbare groepen beter te beschermen tegen de risico's van gokken. **Verslavingskunde Nederland roept de Kansspelautoriteit op om legale gokaanbieders streng aan te spreken op hun samenwerking met dergelijke sporttipsterplatformen die via affiliate marketing gokactiviteiten promoten.**

Het is van groot belang dat de autoriteit actief optreedt tegen deze praktijken en ervoor zorgt dat ook legale aanbieders hun verantwoordelijkheid nemen.

Daarnaast is er een dringende behoefte aan strengere controle op de marketing van zowel legale als illegale gokplatformen, vooral op social media en in apps die veel door jongeren worden gebruikt.

Oproep aan legale gokaanbieders en BN'ers: neem verantwoordelijkheid

Verslavingskunde Nederland roept legale gokaanbieders op om verantwoordelijkheid te nemen en zich actief te distantiëren van sporttipsterplatformen die affiliate marketing gebruiken om gokactiviteiten te promoten. Deze samenwerking draagt indirect bij aan het vergroten van gokverslaving, en het is cruciaal dat ook legale aanbieders transparanter en verantwoordelijker omgaan met hun marketingstrategieën om kwetsbare groepen te beschermen.

Verslavingskunde Nederland doet daarnaast een dringende oproep aan influencers en bekende Nederlanders om zich bewust te zijn van de invloed die zij hebben en deze op een verantwoorde manier in te zetten. Bekende personen dragen een grote verantwoordelijkheid, vooral omdat jongeren hen zien als rolmodellen. Het bevorderen van gokken brengt grote risico's met zich mee voor hun volgers en kan leiden tot ernstige problemen, zoals verslaving, financiële en mentale problemen. Wij doen daarom een dringende oproep aan deze influencers om niet langer mee te werken aan de promotie van gokactiviteiten en hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen.

Verslavingskunde Nederland is bereid actief samen te werken met beleidsmakers en andere betrokken partijen om preventieve maatregelen tegen gokverslaving te versterken en bewustwording over de gevaren van gokken verder te vergroten.

Reactie Tactus Verslavingszorg

“Dit is een zeer zorgelijke ontwikkeling, ik denk dat in eerste instantie de KSA de aangewezen partij is om hiertegen op te treden. Met name de verwijzing naar het illegale aanbod is gevaarlijk omdat de jongeren het onderscheid over het algemeen niet kunnen maken zo volledig onbeschermd in aanraking komen met gokken. Daarnaast zou ik de influencer proberen aan te pakken aangezien zij aanzetten tot (illegaal) gokken (een verslavend middel) en misschien moet worden uitgezocht of dat strafbaar is.

Ook zou ik de KSA willen vragen om een tegencampagne te willen opzetten via dezelfde kanalen.”

Marco Smit, ervaringsdeskundige herstelcoach

Reactie Nationaal Rapporteur Verslavingen

Uit het onderzoek van Pointer blijkt dat via sociale media kanalen op een indirecte wijze op jongeren gerichte reclame wordt gemaakt voor het online gokken. Hierbij wordt ook gebruik gemaakt van influencers, wat niet is toegestaan. Het is zorgelijk dat geprobeerd wordt jongeren – soms onder valse voorwendselen – verleid worden om te gokken. Omdat hier ook reclame wordt gemaakt voor aanbieders met een vergunning, is het aangewezen dat de Kansspelautoriteit onderzoekt of hiermee de wet wordt overtreden. Net zoals is gebeurd met het vaperen, is het zinvol dat ook influencers die reclame maken voor online gokken, hierop worden aangesproken.

Arnt Schellekens, Nationaal Rapporteur Verslavingen

Reactie SGF

Wij vinden het zeer zorgelijk dat sporttipsterplatformen zich in hun marketing ongehinderd kunnen richten op jongeren door op social mediakanalen als TikTok, Snapchat en Instagram actief te zijn. Juist van deze platformen is bekend dat er veel jongeren op actief zijn. Jongeren zijn extra kwetsbaar voor de risico's van online gokken.

De Kansspelautoriteit verscherpte in 2023 het toezicht het illegaal aanbieden van gokmogelijkheden en reclames, in het bijzonder ten aanzien van jongeren. Online gokken kan leiden tot persoonlijke en maatschappelijke schade. De rol die deze tipsterplatformen spelen bij het aanzetten van jongeren tot online gokken vinden wij onverantwoord, onwenselijk en onethisch.

Namens 22 samenwerkende gezondheidsfondsen

Reactie Trimbos Instituut

Trimbos-instituut vindt het zeer zorgelijk dat er in Telegramkanalen sportwedtips worden aangeboden door commerciële partijen, in het bijzonder omdat er sprake is van misleiding over winkansen, het aanspreken van een jongere doelgroep door taalgebruik en het direct doorverwijzen naar gokaanbieders en zelfs illegale aanbieders.

De gokwetgeving verbiedt misleidende werving voor aanbieders met een vergunning. Ook het geven van een onrealistisch of incorrect beeld over gokken is verboden. Reclame mag zich bovendien niet op jongvolwassenen richten. De gokwetgeving verbiedt eveneens het inzetten van voetballers en rolmodellen –in het bijzonder als deze een jonge doelgroep aanspreken. Deze regels gelden ook indirect als een reclamebureau of influencer wordt ingehuurd door een casino dan moeten die zich ook aan de regels houden.

Al deze regels worden hier gebroken: er wordt valse urgentie gecreëerd ('anderen pakken winst', 'gisteren weer liggen slapen', grote winst wordt selectief getoond terwijl je ook kan verliezen, er wordt taal gebruikt zoals 'geld pakken', gokken wordt alleen besproken als manier om geld te verdienen en er wordt gewerkt met influencers en voetballers die tot recent direct voor de gokindustrie werkten. Er wordt genoemd dat je de 'bookies' te slim af kan zijn door de betaalde wedtips te kopen. Dit is misleidend en in strijd met de geest en de letter van de gokwetgeving.

Dit terwijl we weten dat aanhoudend gokgedrag regelmatig samengaat met oplopende schade aan de sociale, mentale, financiële en lichamelijke gezondheid – en kan uitmonden in ontwrichtende gokverslaving. Niet alleen de persoon zelf heeft hier last van, maar het hele sociale systeem waar deze persoon inzit, inclusief de bredere samenleving.

We beseffen dat deze partijen technisch gesproken zelf geen gokpartij zijn omdat ze wedtips verkopen, maar dit soort bedrijfjes zijn in feite een commerciële wervingsactiviteit gericht op casino's.

Mogelijk vallen ze hiermee (deels) buiten de huidige wetgeving – al zal het commercieel verwijzen van mensen naar illegale casino's ongetwijfeld een overtreding zijn. Dit fenomeen verdient het wat ons betreft de aandacht van partijen die zich richten op consumentenbescherming, gokken en andere specialisten in toezicht en handhaving.

Tony van Rooij, hoofdonderzoeker Gokken

Reactie Nederlandse GGZ

De Nederlandse ggz en haar leden maken zich zorgen over de misleiding die gepaard gaat met (online) gokken, al helemaal als de drempel verder wordt verlaagd door zogeheten sporttipplatformen. De kans om verslaafd te raken door online gokken ligt altijd op de loer. Niet alleen kun je veel, vaak en snel spelen met bijna direct resultaat, ook wordt het gepresenteerd als makkelijk geld verdienen. De inzet van influencers en BN'ers via sociale media als TikTok, Snapchat, Instagram en Telegram zorgt ervoor dat met name jongeren deze online gokwereld in worden getrokken. Voor een groot deel van hen kan dit heftige gevolgen hebben. Die gevolgen zien we al: in 2023 lieten meer mensen zich behandelen voor hun (online) gokverslaving. Bijna 1 op de 5 van deze mensen is nog geen 25 jaar. Het risico voor jongeren is dus groot. Daarom vragen ggz-organisaties al langer om meer preventie, beter meten van gok-gerelateerde schade, samenwerking tussen de ministeries voor een interdepartementale aanpak, het aanscherpen van regels voor verantwoord spelen en het verder aan banden leggen van reclame en sponsoring.

Over online gokken stuurden we, samen met Verslavingskunde Nederland, ook deze recente brieven aan de Tweede Kamer. De Nederlandse ggz en haar partner VKN zijn dan ook blij dat de zorgen over dit onderwerp in de Tweede Kamer ook bij herhaling worden geuit. Wij roepen kabinet-Schoof op hier gehoor aan te geven.

Reactie Consumentenbond

Hiermee wordt de wet omzeild die bepaald dat je geen reclame voor gokken mag maken gericht op jongeren en/of met gebruik van idolen/BN-ers. Behalve overtreding van de gokwet kun je stellen dat hier sprake is van een oneerlijke handelspraktijk. In die specifieke wet staat een artikel dat interessant kan zijn, 6:193g sub p BW: "De volgende handelspraktijken zijn onder alle omstandigheden misleidend: p. beweren dat producten het winnen bij kansspelen kunnen vergemakkelijken."

Dit is een praktijk die op de zwarte lijst staat, dat is niet goed. Ik denk dat je zou kunnen betogen dat als jouw business bestaat uit het verkopen van tips om bij sportwedenschappen te kunnen winnen, dat je dus beweert dat het product dat je aanbiedt het winnen bij kansspelen vergemakkelijkt. Dus vallen die tipkanalen onder dit artikel en is het verboden. Als je het zo beziet dan is onrechtmatig wat ze doen!

Dan is jouw vraag natuurlijk meteen; wie gaat er wat aan doen. Ik denk dat het vooraleerst bij de KSA ligt, hoewel ook de Autoriteit Consument & Markt een rol zou kunnen spelen aangezien zij toezien op al dan niet oneerlijke handelspraktijken. Helaas kan ik niet meteen roepen dat de Consumentenbond actie onderneemt, want zo snel gaat zoiets niet. Maar we houden het wel in de gaten.

Reactie AGOG

Vanuit AGOG kan ik in ieder geval de reactie geven dat we geschrokken zijn van de uitkomsten van het onderzoek van Pointer en ook verbijsterd over het gemak waarmee bekende influencers hun bekendheid inzetten voor deze dubieuze gokpraktijken. Blijkbaar hebben ze niet meegekregen hoezeer dit onder vuur heeft gelegen na de openstelling van de wet Kansspelen op Afstand of hebben ze geen besef / willen ze niet horen over het verdriet dat gokverslaafden doormaken. En daar dragen deze influencers wel degelijk aan bij!

Hoe dan ook: Wij denken dat dit niet alleen pijnlijk en 'not done' is, maar wellicht ook illegaal. Minimaal is het tegen de geest van de wet, maar volgens ons hoef je er niet voor doorgeleerd te hebben dat als 'rolmodellen' niet toegestaan zijn in reclame-uitingen dat het aanprijzen van sportweddenschappen ook niet normaal is. En wat ons betreft onacceptabel. Wat dat betreft zijn we heel benieuwd naar de reacties van de influencers die jullie ongetwijfeld hebben gevraagd bij de heren die in jullie artikel worden genoemd. En trouwens ook naar de reactie van de Social Mediakanalen die jullie noemen, al zullen die zich wel weer verschuilen achter de vrijheid van meningsuiting. Maar wat ons betreft ligt ook daar een stuk verantwoordelijkheid om niet mee te werken aan illegale praktijken.

AGOG hoopt dat de Kansspelautoriteit hard optreedt tegen dit soort praktijken. Wij zijn van mening dat dit dan moet richting de aanbieders, de platformen, de influencers en de kanalen die deze boodschappen verspreiden. Ook omdat blijkt dat zelfregulering door de betrokkenen (wederom) niet heeft gewerkt.

Tot slot: Laten we het beestje bij de naam noemen, dus laten we stoppen met "spelen", "gaming", "investeren", "een betje zetten", "een weddenschapje", etc. Het is gokken ! En dat is een risicovol product waaraan mensen verslaafd kunnen raken. En precies dat is waarom in de Wet Kansspelen op Afstand een zorgplicht voor vergunde aanbieders is opgenomen en waarom er zoveel politieke discussie is over de regelgeving in deze branche. Het zou de betrokkenen sieren als ze ook serieus met dit risico omgaan en verder kijken dan het eigen (financiële) belang!

Reactie SolutionS Verslavingszorg

Wij (SolutionS Verslavingszorg) vinden het een zorgelijke en kwalijke ontwikkeling. Überhaupt is het niet wenselijk om (jonge) mensen te enthousiasmeren/motiveren om deel te nemen aan gokken. Helaas is het nog steeds niet geaccepteerd of duidelijk dat je aan gokken verslaafd kunt raken. Net zoals aan alcohol of cocaine. Als dat door influencers gepromoot zou worden zou het land te klein zijn. Influencers zouden juist het tegenovergestelde moeten doen. Namelijk waarschuwen voor de gevaren. En dus niet uitsluitend de winsten, gezelligheid etc laten zien.

Mensen die een gokverslaving hebben en er niet meer uitkomen hebben op alle levensgebieden veel schade . En daarbij zeker ook de omgeving van de verslaafde zoals ouders, partner, kinderen, etc. Helaas is soms de machteloosheid, schaamte en angst zo groot dat ze uit het leven stappen.

Die zwarte kant laten de influencers nooit zien. De gokaanbieders trouwens ook niet.

Het is allemaal hosanna. De werkelijkheid is anders.

Reactie Loket Kansspel

Deze ontwikkelingen zien wij als zorgelijk, en ook herkenbaar. De jongeren die de hulplijn benaderen geven aan dat ze aan sportweddenschappen doen.

Sportweddenschappen is gokken, en dit bewustzijn lijkt te ontbreken. Daarom hebben we tijdens de zomer ook een campagne gericht op jongeren gevoerd. Deze campagne heeft tot meer contactmomenten met de doelgroep geleid waar we erg trots op zijn.

Uiteindelijk bereik je meer als je de doelgroep bewust maakt van de gevaren zodat ze minder snel verward raken in problematisch gokgedrag. Meer campagne voeren gericht op het bewustzijn: sportweddenschappen = gokken! Op structurele basis, is op een ander niveau veel effectiever. Hierdoor komt er meer awareness in de doelgroep en zullen illegale activiteiten ook minder effect hebben. Dit is wat mij betreft een duurzamere aanpak. Op kort termijn is het optreden tegen illegale activiteiten goed, ook om een signaal te geven naar illegale organisaties.